

**REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B**

Broj: Rev 859/2020-2

**U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
R J E Š E N J E**

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ivana Vučemila, predsjednika vijeća, Jasenke Žabčić, članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, te Marine Paulić, Darka Milkovića i mr. sc. Senije Ledić, članova vijeća, u ovršnom predmetu ovrhovoditelja O. b. d.d., OIB: ..., Z., koga zastupa punomoćnik G. V., odvjetnik u P., i V. P. d.o.o., OIB: ..., L., koga zastupa punomoćnik I. V., odvjetnik u L., protiv ovršenika E. G., OIB: ..., iz P., kojeg zastupa punomoćnica L. S., odvjetnica u P., i protiv ovršenika M. G., OIB: ..., iz P., kojeg zastupa punomoćnica M. H., odvjetnica u P., radi ovrhe na nekretnini, odlučujući o reviziji ovrhovoditelja V. P. d.o.o. protiv rješenja Županijskog suda u Puli-Pola broj GŽ Ovr-548/2018-2 od 29. siječnja 2019., kojim je u pobijanom dijelu preinačeno rješenje Općinskog suda u Puli-Pola, Stalna služba u Poreču-Parenzo broj Ovr-2546/2015 od 22. svibnja 2018., u sjednici održanoj 16. siječnja 2024.,

r i j e š i o j e:

- I. U odnosu na prvo pravno pitanje revizija se odbija kao neosnovana.
- II. U odnosu na drugo pravno pitanje revizija se odbacuje.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskim rješenjem odlučeno je:

"I Utvrđuje se da će se iz kupovnine u iznosu od 480.000,00 kn dobivene prodajom nekretnine oznake 4. ETAŽA 73/3178 dijela nekretnine, koji dio čini samostalnu uporabnu cjelinu – dvoiposobni stan u na I katu prvog ulaza, ulaz lijevo, površine 73,14 m², a kojem pripada drvarnica u prizemlju zgrade, na k.č.br. 3901/9, upisane u z.k.ul.br. 4814, poduložak 4, k.o. P., redom namiriti:

- troškovi ovršnog postupka koji se tiču sudskih pristojbi 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. koji se odnose na uplaćene sudske pristojbe, u predmetu posl.br. Ovr-485/12 u iznosu od 3.660,00 kn,

- troškovi ovršnog postupka koji se tiču sudskih pristojbi 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. koji se odnose na uplaćene sudske pristojbe, u predmetu posl.br. Ovr-705/14, u iznosu od 900,00 kn,

- kamate na trošak ovršnog postupka 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. određen rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-485/12 od dana 30. travnja 2012. godine, a koji trošak iznosi 12.027,30 kn, i to za razdoblje od dana 11.02.2013. godine do 11.02.2016. godine (do dana donošenja rješenja o dosudi), a koja iznosi 4.080,25 kn,

- trošak ovršnog postupka 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. određen rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-485/12 od dana 30. travnja 2012. godine, a koji trošak iznosi 8.367,30 kn (jer je umanjen za iznos već priznatog troška sudske pristojbe u iznosu od 3.660,00)

- zakonsku zateznu kamatu na glavnu tražbinu 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. određenu rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-485/12 od dana 30. travnja 2012. godine, a koja tražbina iznosi 288.733,02 kn, tekućom od 11.02.2013. godine do 11.02.2016. godine (do dana donošenja rješenja o dosudi), a koja kamata iznosi 97.915,99 kn

- redovnu kamatu na tražbinu 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. u iznosu od 12.007,55 kuna (specificirana u podnesku ovrhovoditelja AD1 predanom na ročištu dana 27. travnja 2016. godine – list 178 spisa)

- glavnu tražbinu 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. određenu rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-485/12 od dana 30. travnja 2012. godine, a koja tražbina iznosi 288.733,02 kn,

- kamate na trošak ovršnog postupka 2. ovrhovoditelja V. P. d.o.o. određen rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-617/13 od dana 08. studenoga 2013. godine, a koji trošak iznosi 3.145,00 kn, i to za razdoblje od dana 09.11.2013. godine do 11.02.2016. godine (do dana donošenja rješenja o dosudi), a koja iznosi 836,63 kn,

- trošak ovršnog postupka 2. ovrhovoditelja V. P. d.o.o. određen rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-617/13 od dana 08. studenoga 2013. godine, a koji trošak iznosi 3.145,00 kn

- zakonsku zateznu kamatu na glavnu tražbinu 2. ovrhovoditelja V. P. d.o.o. određen rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-617/13 od dana 08. studenoga 2013. godine, a koja tražbina iznosi 150.846,68 kn, tekućom od 11.02.2013. godine do 11.02.2016. godine (do dana donošenja rješenja o dosudi), a koja kamata iznosi 51.174,62 kn

- djelomično glavnu tražbinu 2. ovrhovoditelja V. P. d.o.o. određen rješenjem o ovrsi posl.br. Ovr-617/13 od dana 08. studenoga 2013. godine, a koja tražbina iznosi 150.846,68 kn, i to u iznosu od 9.179,64 kn

II Nalaže se računovodstvu ovog suda da, nakon pravomoćnosti ovog rješenja, 1.ovrhovoditelju O. B. d.d. isplati iznos od 415.664,11 kuna.

III Nalaže se računovodstvu ovog suda da, nakon pravomoćnosti ovog rješenja, 2. ovrhovoditelju V. P. d.o.o. isplati iznos od 64.335,89 kuna.

IV Nalaže se ovršenici da 1.ovrhovoditelju O. B. d.d. naknade trošak nastao nakon donošenja rješenja o ovrsi u iznosu od 25.000,00 kn, u roku od 8 dana, dok se u preostalom dijelu zahtjev za naknadu troškova 1.ovrhovoditelja O. B. d.d. odbija kao neosnovan.

V Nalaže se ovršenici da 2.ovrhovoditelju V. P. d.o.o. naknade trošak nastao nakon donošenja rješenja o ovrsi u iznosu od 9.375,00 kn, u roku od 8 dana, dok se u preostalom dijelu zahtjev za naknadu troškova 2.ovrhovoditelja V. P. d.o.o. odbija kao neosnovan."

2. Drugostupanjskim rješenjem u pobijanom dijelu preinačeno je prvostupanjsko rješenje te je odlučeno:

"I. Prihvaća se žalba založnog vjerovnika M. A., kao osnovana, te se preinačava rješenje Općinskog suda u Puli – Pola, Stalna služba u Poreču – Parenzo pod poslovnim brojem: Ovr-2546/2015-123 od 22. svibnja 2018. u t. I., II. i III. na način da se sudi:

„ I. Utvrđuje se da će se iz kupovnine u iznosu od 480.000,00 kn dobivene prodajom nekretnine oznake 4. etaža 73/3178 dijela nekretnine, koji dio čini samostalnu uporabnu cjelinu – dvoiposobni stan u na I katu prvog ulaza, ulaz lijevo, površine 73,14 m², a kojem pripada drvarnica u prizemlju zgrade, na k.č.br. 3901/9, upisane u z.k.ul.br. 4814, poduložak 4, k.o. P., redom namiriti:

- troškovi ovršnog postupka koji se tiču sudskih pristojbi 1. ovrhovoditelja O. b. d.d. koji se odnose na uplaćene sudske pristojbe, u predmetu poslovni broj: Ovr-485/12 u iznosu od 3.660,00 kn,

- troškovi ovršnog postupka koji se tiču sudskih pristojbi 1. ovrhovoditelja O. b. d.d. koji se odnose na uplaćene sudske pristojbe, u predmetu poslovni broj: Ovr-705/14, u iznosu od 900,00 kn,

- zakonsku zateznu kamatu na glavnu tražbinu 1. ovrhovoditelja O. b. d.d. određenu rješenjem o ovrsi poslovni broj: Ovr-485/12 od dana 30. travnja 2012., koja kamata iznosi 161.077,05 kn

- redovnu kamatu na tražbinu 1. ovrhovoditelja O. b. d.d. u iznosu od 12.007,55 kn

- glavnu tražbinu 1. ovrhovoditelja O. b. d.d. određenu rješenjem o ovrsi poslovni broj: Ovr-485/12 od dana 30. travnja 2012., a koja tražbina iznosi 288.733,02 kn,

- dio zakonske zatezne kamate na glavnu tražbinu založnog vjerovnika M. A. u iznosu od 13.622,38 kn.

II. Nalaže se računovodstvu ovog suda da, nakon pravomoćnosti ovog rješenja, 1. ovrhovoditelju O. b. d.d. isplati iznos od 466.377,62 kn.

III. Nalaže se računovodstvu ovog suda da, nakon pravomoćnosti ovog rješenja, založnom vjerovniku M. A. isplati iznos od 13.622,38 kn. „

II. Odbija se žalba ovršenika E. G. kao neosnovana, te se potvrđuje toč. IV. rješenja Općinskog suda u Puli – Pola, Stalna služba u Poreču – Parenzo pod poslovnim brojem: Ovr-2546/2015-123 od 22. svibnja 2018.

III. Odbija se kao neosnovan zahtjev 1. ovršenika za nadoknadu troškova žalbenog postupka.”.

3. Protiv drugostupanjskog rješenja vjerovnik V. P. d.o.o. je podnio reviziju pozivom na odredbu čl. 382. st. 2. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 57/11, 148/11- proć. tekst, 25/13, 28/13 i 89/14 - dalje: ZPP). Predlaže da ovaj sud ukine ili preinači pobijano rješenje.

4. Na reviziju nije odgovoreno.

5. Revizija je djelomično neosnovana, a djelomično nedopuštena.

6. Prema odredbi čl. 382. st. 2. ZPP-a, u slučajevima u kojima stranke ne mogu podnijeti reviziju prema odredbi čl. 382. st. 1. ZPP-a, mogu je podnijeti protiv drugostupanjske presude ako odluka u sporu ovisi o rješenju nekog materijalnopravnog ili postupovnopravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

7. U reviziji iz čl. 382. st. 2. ZPP-a stranka treba određeno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg ju je podnijela uz određeno navođenje propisa i drugih izvora prava koji se na njega odnose te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (čl. 382. st. 3. ZPP-a).

8. Smatrajući ih važnim za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni revident naznačuje pitanja:

"Da li zabilježba tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji temeljem čl. 85. ZZK-a osigurava pravo na namirenje vjerovniku u ovršnom postupku koji se vodi radi naplate tražbine vjerovnika prodajom nekretnine, temeljem odredbe čl. 107 Ovršnog zakona, u slučaju kad je vjerovnik uspio s tužbom koja je zabilježena u zemljišnim knjigama i to s prvenstvenim redom kojim je zabilježena tužba?" i

"Da li se tražbina založnog vjerovnika s osnova kamata koje su starije od posljednje tri godine od donošenja rješenja o dosudi nekretnine kupcu iz čl. 107. st. 6. ("novi" Ovršni zakon čl.114. st. 6.) određene ovršnom ispravom namiruju po istom

redosljed u kao i kamate za posljednje tri godine do donošenja rješenja o dosudi nekretnine kupcu, iz čl. 107. st. 4. Ovršnog zakona ("novi" Ovršni zakon čl. 114. st. 4.)?".

9. Obrazlažući razlog važnosti naznačenih pitanja za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ovrhovoditelj, pozivajući se na određene odluke drugostupanjskih sudova navodi da o naznačenim pitanjima nema prakse revizijskog suda, a praksa drugostupanjskih sudova nije jedinstvena.

10. Odlučujući o dopuštenosti revizije ovaj sud je ocijenio da je prvo naznačeno pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni i da je stoga revizija iz čl. 382. st. 2. ZPP-a u odnosu na to pitanje dopuštena.

11. Odlučujući o razdiobi kupovnine u smislu odredbi čl. 106. i 107. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96, 29/99, 173/03, 151/05 i 88/05, 121/05 i 67/08 - dalje: OZ) prvostupanjski sud iz iznosa kupovnine od 480.000,00 kn odredio je namirenje tražbine ovrhovoditelja O. b. d.d. u ukupnom iznosu od 415.664,11 kn i ovrhovoditelja V. P. d.o.o. u iznosu od 64.335,89 kn. Pritom prvostupanjski sud izrazio je shvaćanje da je potonji ovrhovoditelj zabilježbom tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji pod brojem Z-2769/09 dana 5. lipnja 2009. s tim danom stekao pravo prvenstva u odnosu na kasnije upise, pa tako i u odnosu na upis založnog prava založnog vjerovnika M. A. izvršenog rješenjem broj Z-5587/11 od 7. studenoga 2011.

12. Drugostupanjski sud, nasuprot tome izrazio je shvaćanje da je iz kupovnine prvenstveno trebalo namiriti tražbine osigurane založnim pravom - založnog vjerovnika O. b. d.d. (osigurana pod brojem Z-168/08), i založnog vjerovnika M. A. (osigurana pod brojem Z-5587/11). Pritom posredno je izrazio shvaćanje da zabilježbom tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji ovrhovoditelj V. P. d.o.o., koji je na temelju presude donesene povodom zabilježene tužbe kasnije pokrenuo ovrhu pod brojem Ovr-617/2013, nije stekao prvenstveni red u odnosu na založnog vjerovnika M. A., koji je svoje založno pravo zabilježio nakon što je već bila zabilježena tužba radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji.

13. S obzirom na sadržaj prvog naznačenog pitanja u revizijskom stadiju postupka sporan je učinak zabilježbe tužbe iz čl. 85. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 55/13, 60/13 i 108/17).

13.1. Citirana odredba glasi:

(1) Osoba koja je sukladno propisima o obveznim odnosima ovlaštena pobijati pravnu radnju svoga dužnika može, kad pobija tužbom, zahtijevati zabilježbu te tužbe u zemljišnoknjižne uloške u kojima je radi ostvarenja tužbenoga zahtjeva potreban zemljišnoknjižni upis.

(2) Zabilježba tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji ima učinak da pravomoćna presuda donesena povodom tužbe djeluje i protiv svih kasnijih nositelja knjižnoga prava, pa će se ovrha moći neposredno provesti bez obzira tko je u međuvremenu postao nositelj knjižnoga prava.

14. Relevantne odredbe čl. 107. OZ-a koje određuju redoslijed namirenja ostalih tražbina glase:

"Nakon namirenja tražbina iz članka 106. ovoga Zakona, namiruju se tražbine osigurane založnim pravom, tražbine ovrhovoditelja na čiji je prijedlog određena ovrha i naknada za osobne služnosti i druga prava koje prestaju prodajom" (st. 1.).

"Vjerovnici iz stavka 1. ovoga članka namiruju se po redu stjecanja založnoga prava i prava na namirenje ovrhovoditelja koji su predložili ovrhu odnosno po redu upisa u zemljišnu knjigu osobnih služnosti, a ako je bio ustupljen prednosni red, tada se vjerovnici iz stavka 1. ovoga članka namiruju po time uspostavljenom prednosnom redu" (st. 3.).

15. Dakle, kako to proizlazi iz čl. 107. st. 1. i 3. OZ-a, tražbine založnih vjerovnika i tražbine ovrhovoditelja namiruju se po redu stjecanja založnoga prava i prava na namirenje (ovrhovoditelja).

15.1. Zabilježbom ovrhe u zemljišnoj knjizi ovrhovoditelj stječe pravo da svoju tražbinu namiri iz nekretnine (pravo na namirenje) i u slučaju da treća osoba kasnije stekne vlasništvo nekretnine (čl. 79. st. 1. i 2. OZ-a). Dakle, stjecanje prava na namirenje vezano je isključivo na zabilježbu određene ovrhe u zemljišnoj knjizi.

15.2. Zabilježbom podnesene tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji revident nije stekao založno pravo, a niti pravo na namirenje, već je pravo na namirenje stekao tek zabilježbom ovrhe pod brojem Ovr-617/2013.

15.3. Kako to određuje odredba čl. 85. st. 2. ZZK, zabilježba tužbe radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji ima učinak da pravomoćna presuda donesena povodom tužbe djeluje i protiv svih kasnijih nositelja knjižnoga prava, pa će se ovrha moći neposredno provesti bez obzira tko je u međuvremenu postao nositelj knjižnoga prava. Dakle, tom odredbom na svojevrsan način uređena je pasivna legitimacija ovršenika u slučaju naknadnog stjecanja knjižnog prava, a nije određeno da se takvom zabilježbom stječe pravo na namirenje, a time i prvenstveni red.

16. Naprijed navedeno ujedno predstavlja odgovor na prvo naznačeno pitanje.

17. Kako je slijedom navedenog drugostupanjski sud pravilno primijenio materijalno pravo iz odredbe čl. 107. st. 3. OZ-a kada je redoslijed namirenja odredio prema vremenu stjecanja založnog prava (ovrhovoditelja O. b. d.d. i založnog vjerovnika M. A.) nije osnovan revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

18. Stoga je valjalo reviziju u odnosu na prvo naznačeno pitanje na temelju odredbe čl. 393. ZPP-a odbiti kao neosnovanu.

19. Prema odredbi čl. 107. st. 6. OZ-a poslije namirenja tražbina iz stavka 1. toga članka namiruju se tražbine navedene u članku 106. stavku 1. točki 2. toga Zakona za vrijeme za koje se ne namiruju prema odredbama toga članka. Nakon toga namiruju se kamate iz stavka 4. ovoga članka za vrijeme za koje nisu namirene prema toj odredbi, i to po istom redoslijedu kao i glavna tražbina.

20. Dakle, odgovor na drugo naznačeno pitanje daje sam Ovršni zakon koji i u stavku 4. i stavku 6. čl. 107. određuje da se troškovi i kamate (neovisno na koje se razdoblje odnose) namiruju po istom redoslijedu kao i glavna tražbina.

21. S obzirom na činjenicu da ostvarena kupovna nije bila dovoljna ni za potpuno namirenje založnog vjerovnika M. A. o pitanju vezanom za primjenu čl. 107. st. 6. OZ-a ne ovisi odluka o sporu niti je ono važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

22. Stoga je u odnosu na to pitanje reviziju valjalo odbaciti na temelju odredbe čl. 392.b st. 3. ZPP-a.

Zagreb, 16. siječnja 2024.

Predsjednik vijeća:
Ivan Vučemil, v.r.